

Aktualitātes izglītības jomā

Sarunas ar IZM

INĀRA DUNDURE

Padomniece izglītības, bērnu, jaunatnes un ģimenes
jautājumos

05.08.2014.

Izglītības kvalitāte un pieejamība

1. Izglītības vides kvalitāte:

- izglītības saturs;
- pedagogu kompetence;
- izglītības process un
- izglītības vide.

Izglītības kvalitāte un pieejamība ir tie faktori, kas veicina izglītotas, inteligēntas, ražotspējīgas sabiedrības attīstību.

Kvalitatīva izglītība:

- pedagogi par kvalitatīvu uzskata tādu izglītību, kas atbilst viņu priekšstatiem un zināšanām, kas jāsniedz skolēniem.

Pedagogu sagatavošanas līmenis - augstskolu programmas, finansējums; *Prasme mācīt nevis priekšmetu, bet gan skolēnu.*

Skolas direktori – skolas kvalitātes atslēgas vārds.

Kvalitātes pakāpes – papildināt ar sasniedzamajiem rezultātiem – skolēnu sekmes, attīstība. Šobrīd tiek balstīts uz nepieciešamo dokumentu sagatavošanu. (arī tas ir vajadzīgs).

Digitalizācija – pakāpeniska neatkarīgi no skolas lieluma, taču balstoties uz pašvaldības skolu tīkla attīstības plāna.

2. Izglītības institucionālais tīkls -IZM Regulējumu vai Pašvaldību kompetence ?

- Pirmsskolas izglītība.
- Sākumskolas izglītība – pāreja uz 1. – 6. klasēm ?
- Pamatskolas izglītība - 1.-9. klašu vieta izglītības sistēmā.

Vispārējā vidējā izglītība: - Pakāpeniski

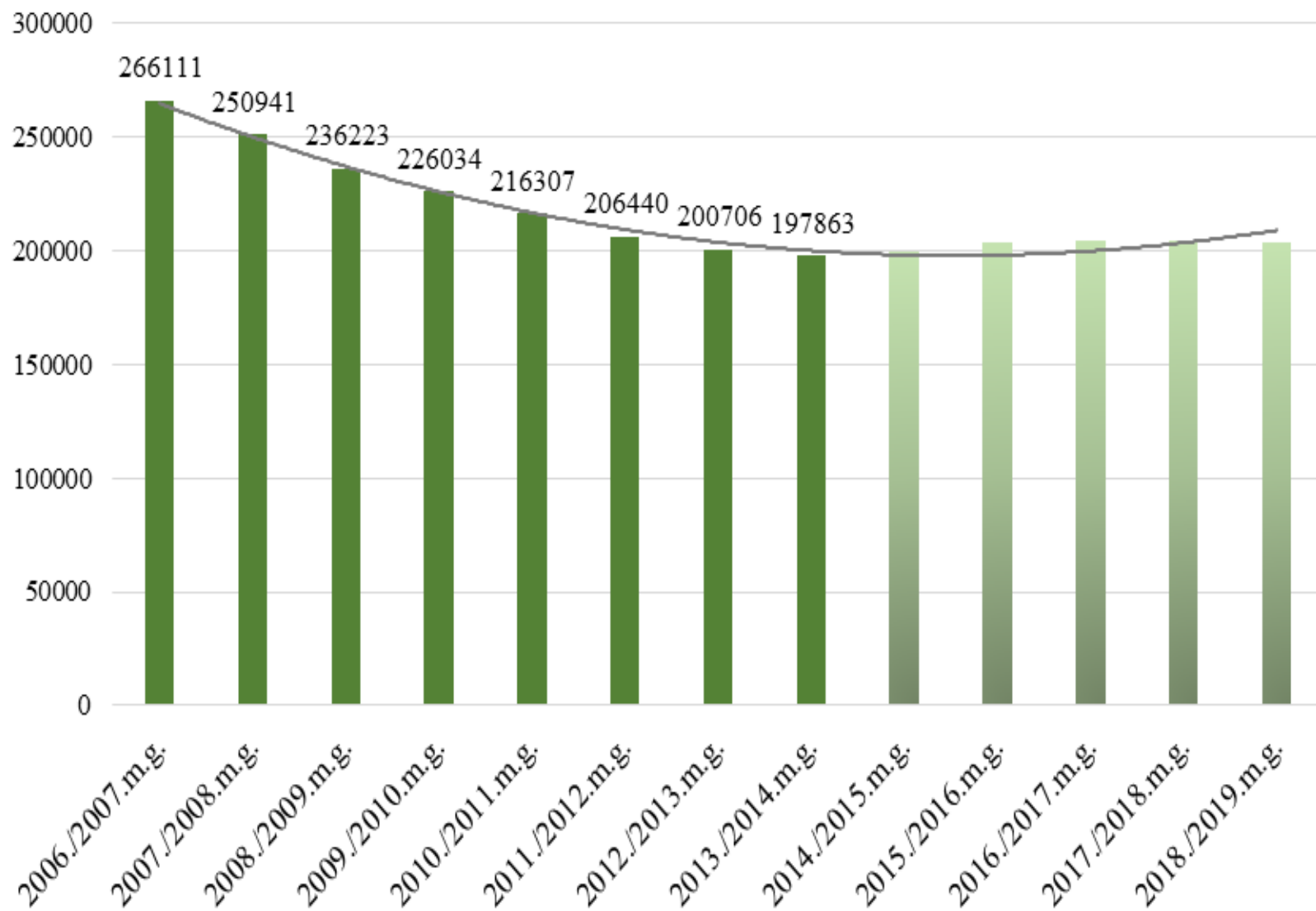
- Saistībā ar profesionālās izglītības sistēmas pilnveidošanu.
- Internātu pieejamība.
- Līdz 2016/2017. gadam diskusija par 10. klases atvēršanas nosacījumiem, balstītiem uz faktisko analīzi par ieguvumiem un zaudējumiem.

Profesionālā vidējā izglītība – vienota finansēšanas sistēmas ieviešana – pašvaldību profesionālo skolu finansējums atbilstošs valsts profesionālo skolu finansējumam. IZM ir jāizstrādā finansēšanas modelis līdz 2015.gada jūnijam.

3. Izglītības finanšu resursu pārvaldība

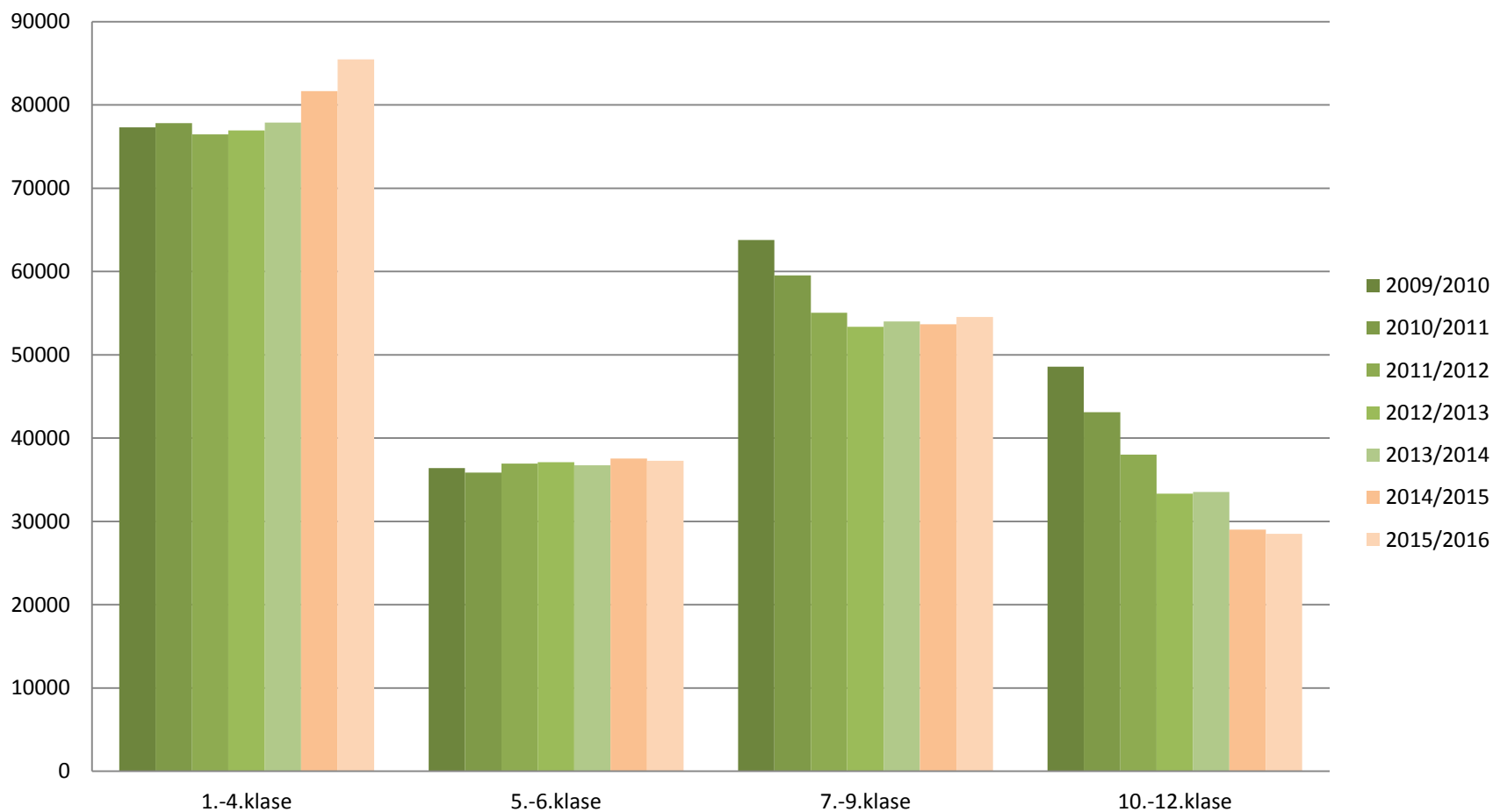

Izglītojamo skaits un tā prognoze pamata un vidējās vispārējās izglītības programmās (dienas apmācības)

Izglītojamo skaita sadalījums pa klašu grupām vispārējās izglītības dienas apmācības programmās

No kopējā izglītojamo skaita 1.-12.klasēs:

- valsts dibinātajās izglītības iestādēs ir **847 izglītojamie (0,4%)**;
- privātajās izglītības iestādēs – **4705 izglītojamie (2,3%)**;
- pašvaldību izglītības iestādēs – **201 759 izgl. (97,3%)**.

No kopējā bērnu skaita, kas ir vecumā no 5 gadiem un vairāk un, kuri apgūst obligāto pirmsskolas izglītības programmu:

- pašvaldību izglītības iestādēs ir **41271 jeb 95,7%**;
- privātajās izglītības iestādēs – **1852 jeb 4,3%**.

No kopējā izglītojamo skaita profesionālās izglītības programmās:

- valsts dibinātajās izglītības iestādēs ir **25 862 izglītojamie jeb 91,9%**;
- pašvaldību izglītības iestādēs – **1740 jeb 6,2%**;
- privātajās izglītības iestādēs – **552 jeb 2%**.

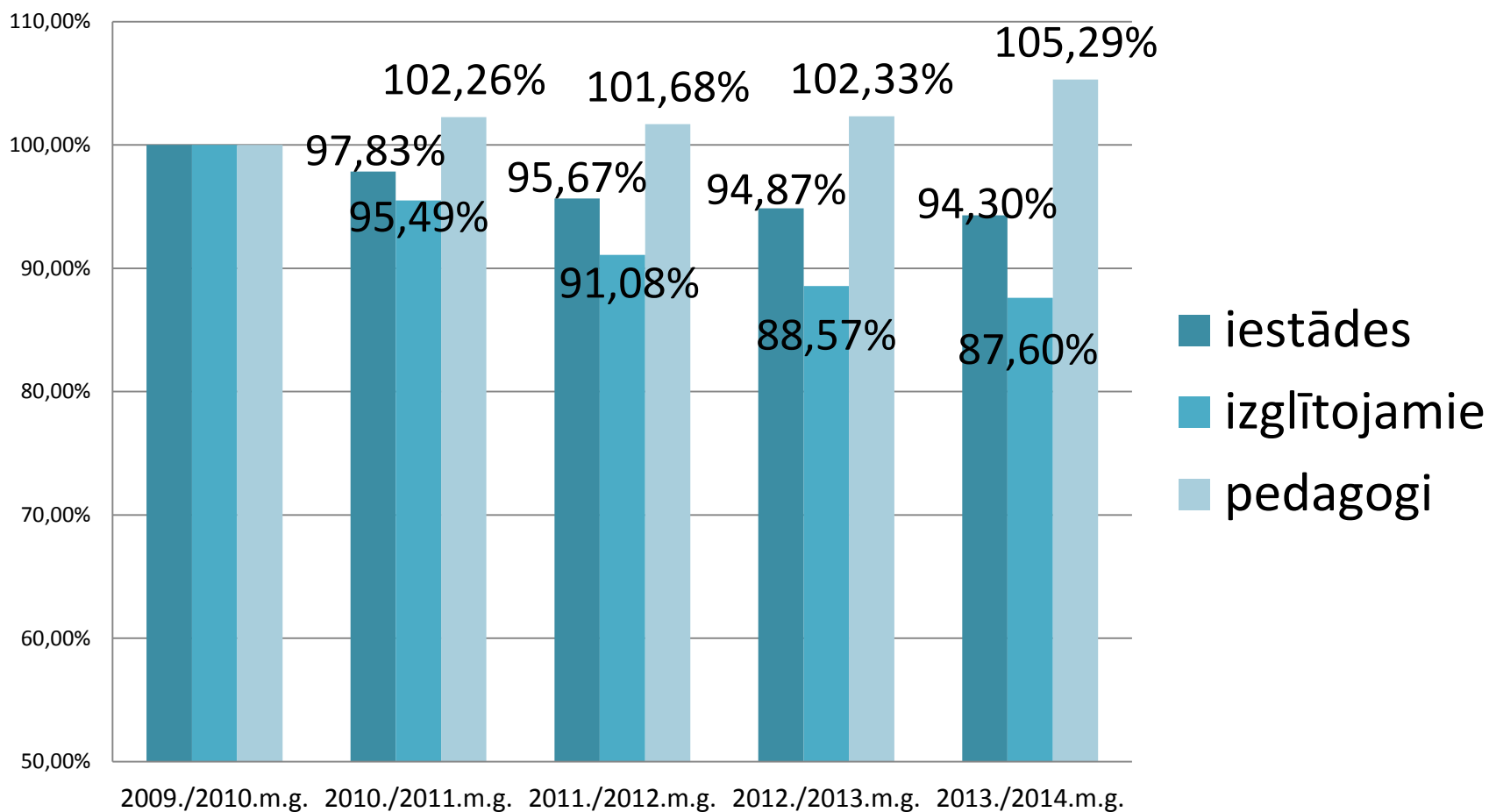

**Obligātā izglītības vecumā esošie bērni,
kuri nav reģistrēti nevienas izglītības iestādes sarakstā 2013./2014.mācību gadā**

Statuss (<i>pašvaldību sniegtā informācija</i>)	Skaitis
Izbraucis no valsts	12218
Uzturēšanās atļauja, citas valsts pilsonis	894
Pašvaldībai nav informācijas	393
Pašvaldība noskaidro situāciju	256
Pašvaldība nav norādījusi statusu	176
Anulēta deklarētā dzīvesvieta	115
Citu iemeslu dēļ neapmeklē izglītības iestādi	42
Adoptēts (uz ārzemēm)	39
Bezvēsts prombūtnē	22
Invalīds	12
Ilgstoši slimojošs	6
Kopā	14173

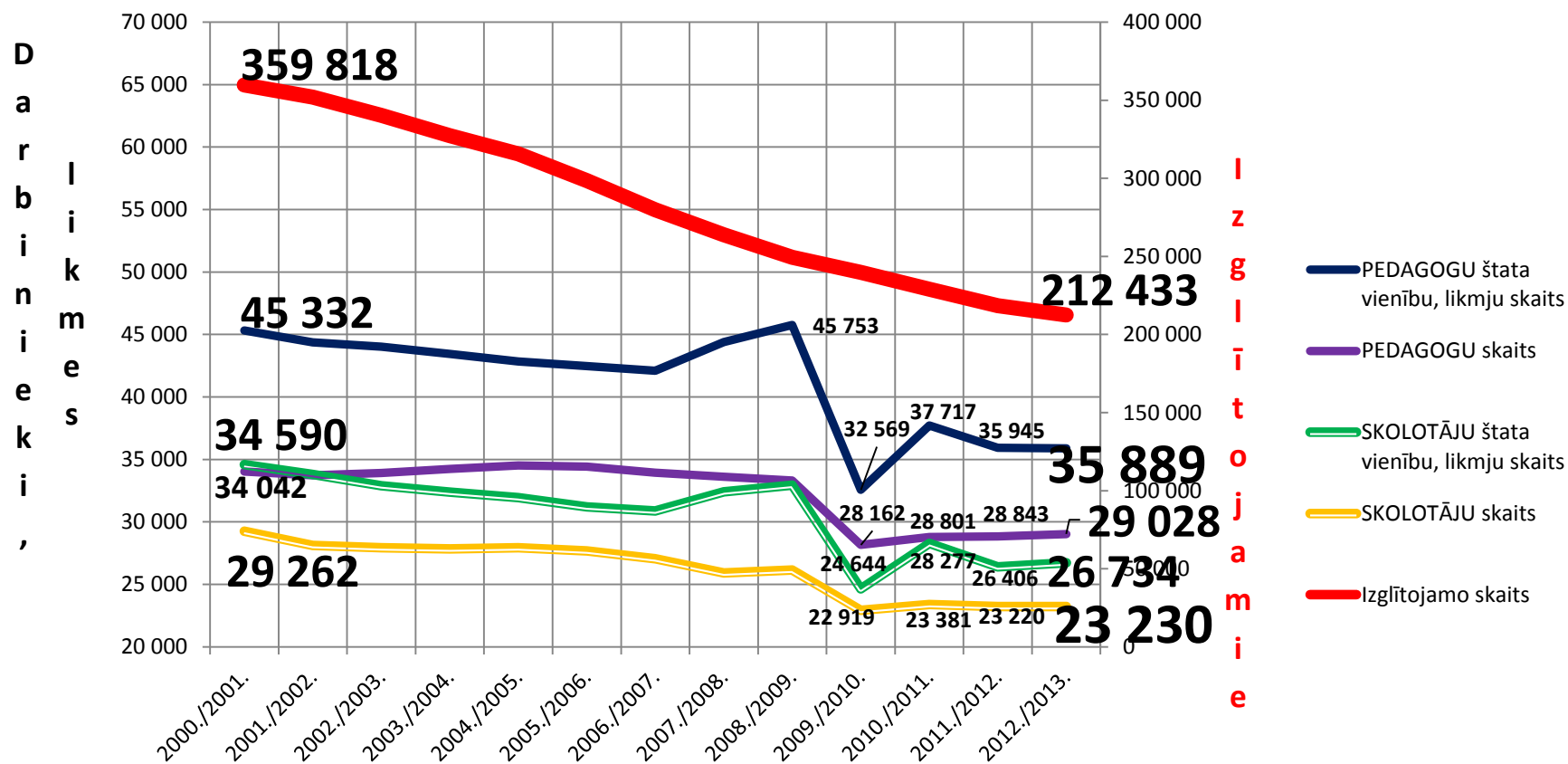

Pamata un vidējās vispārējās izglītības iestāžu, izglītojamo skaita un pedagogu skaita izmaiņas (%)

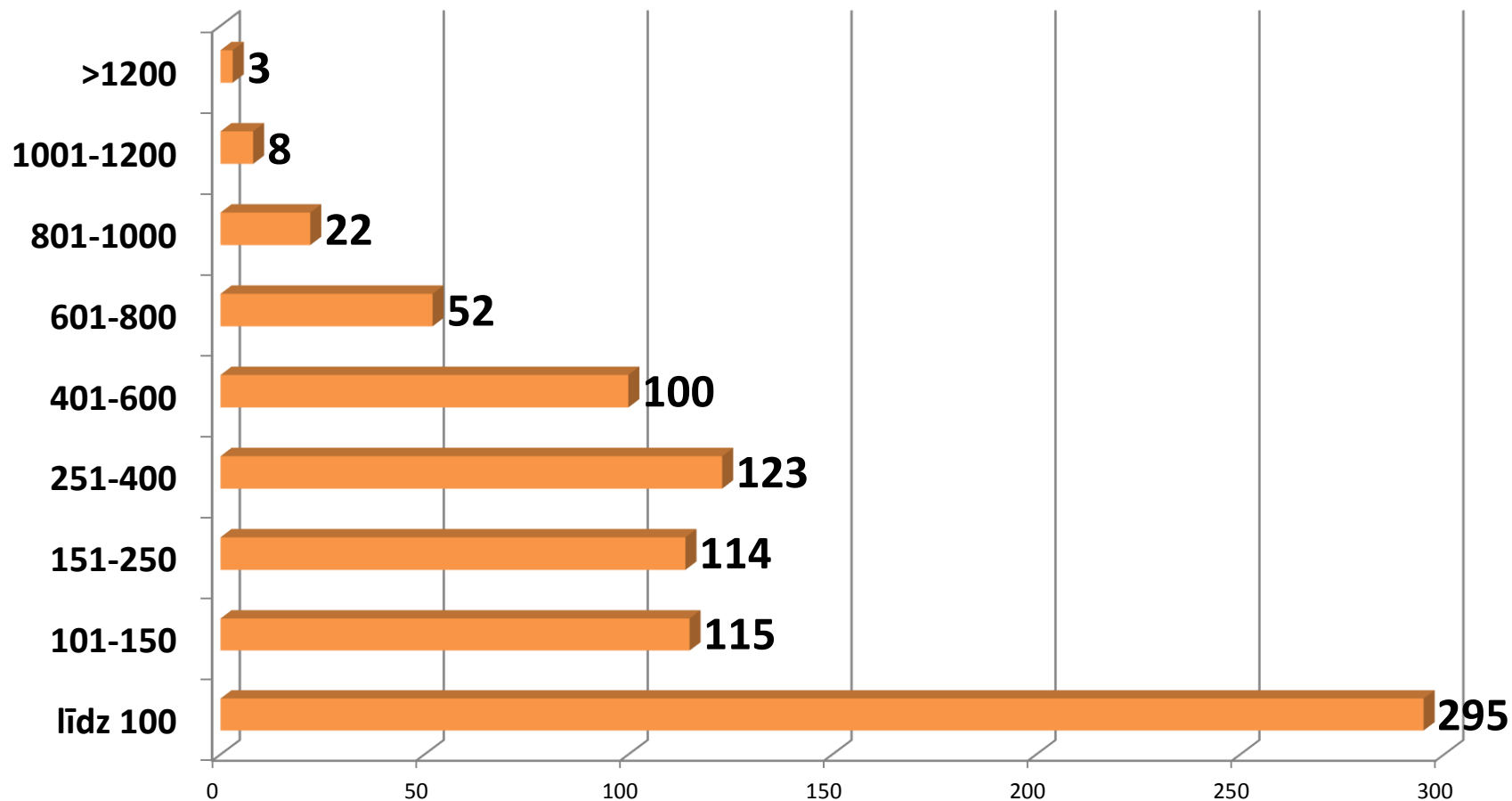

Pedagogi un izglītojamie vispārējās izglītības iestādēs pa mācību gadiem

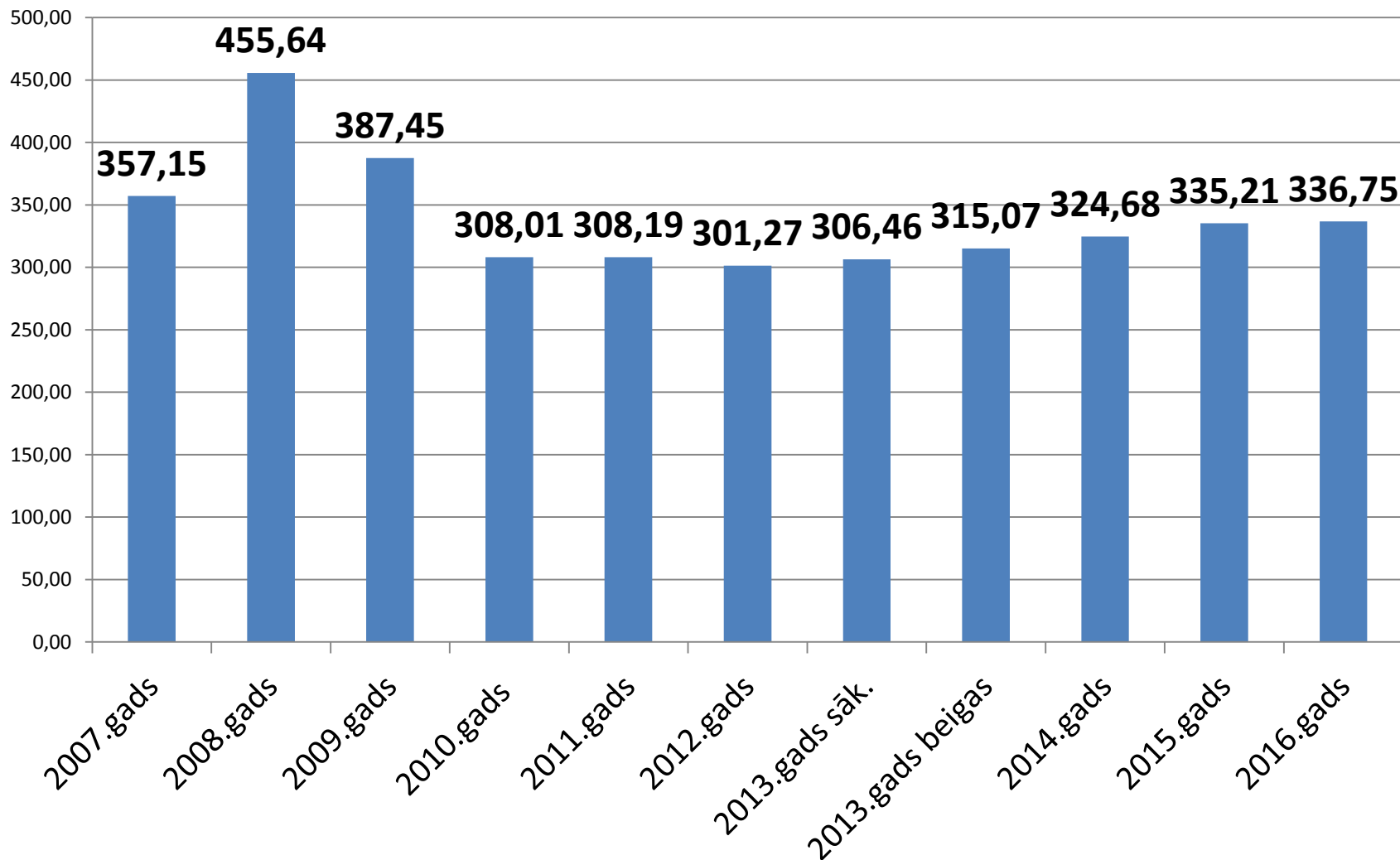

Pamata un vidējās vispārējās izglītības iestāžu skaita sadalījums pēc skolēnu skaita 1.-12.klasēs 2012./2013.m.g.

Mērķdotācijas apjoms pašvaldībām izglītības jomas finansēšanai pa gadiem (milj.EUR)

Funkcionalitāte izglītojamo skaita apstiprināšanai

1.līmenis

IESTĀDĒ – ievada skolēnus pa klasēm/grupām/grupuņām, (piekārtojot attiecīgās izglītības programmas)

IESTĀDĒ – pārbauda, vai dati ir pareizi, **APSTIPRINA**

PAŠVALDĪBĀ – var iegūt atskaites par visām novada skolām un redzēt, kā par attiecīgo novadu aizpildās finansējuma aprēķināšanai sagatavotās tabulas

2.līmenis

PAŠVALDĪBĀ – pārbauda, vai dati ir pareizi, **APSTIPRINA**

3.līmenis

PAŠVALDĪBAI veidojas viena atskaite par visām novada iestādēm, kuru tā **APSTIPRINA** līdz ar to, iesniedzot informāciju IZM

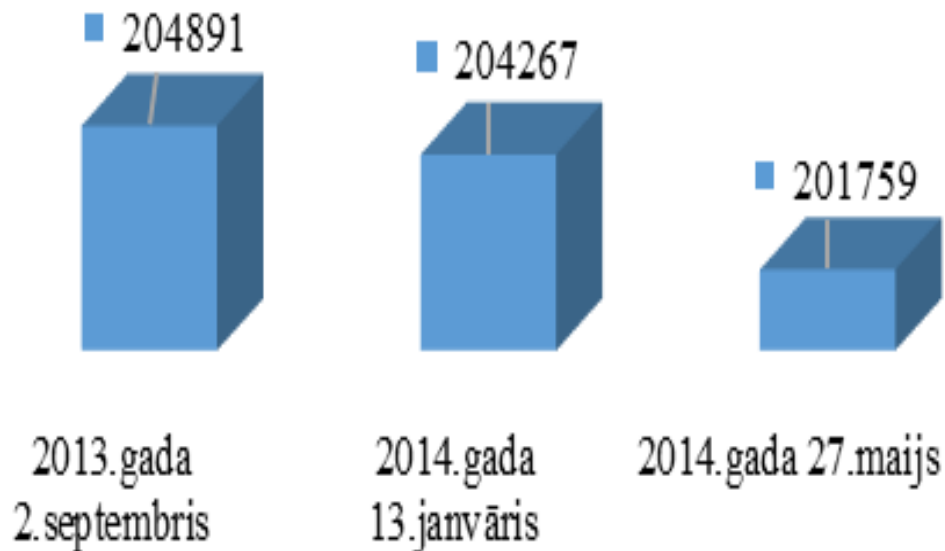
IZM atskaites, kurās ir izglītojamo skaita valsts mērķdotācijas aprēķināšanai

IZM

APSTIPRINA datu saņemšanu katram novadam un no šī brīža izglītojamo skaita atskaite ir bloķēta

Izglītojamo skaita izmaiņas pašvaldību izglītības iestādēs 1.-12.klasēs 2013./2014.mācību gadā

Skaitliski lielākais izglītojamo skaita samazinājums ir Republikas pilsētās (vairāk par 100 izglītojamajiem - Rīga, Daugavpils, Jelgava, Liepāja), bet procentuāli – novados (vairāk par 3% izglītojamo skaits ir samazinājies Aknīstes novadā, Durbes novadā, Ludzas novadā, Neretas novadā, Salacgrīvas novadā, Salas novadā, Vecumnieku novadā, Zilupes novadā).

Finansējums 2014.gada septembrim - decembrim

Pieejamais finansējums, Euro	Nepieciešamais finansējums, Euro	Papildu nepieciešams, Euro
Mērķdotācijas pašvaldībām		
111 540 990	111 540 990	0
Dotācijas privātajām izglītības iestādēm		
1 067 250	1 819 401	752 151
		(tiks nodrošināts IZM budžetā paredzētā finansējuma ietvaros)

Plānotais izglītojamo skaita palielinājums, saskaņā ar pašvaldību prognozēm, **2014.gada 1.septembrī salīdzinājumā ar izglītojamo skaitu 2014.gada 27.maijā pieaugs par 4 158 izglītojamiem.**

Viena izglītojamā vidējās izmaksas vidēji gadā ir **1360 euro,**

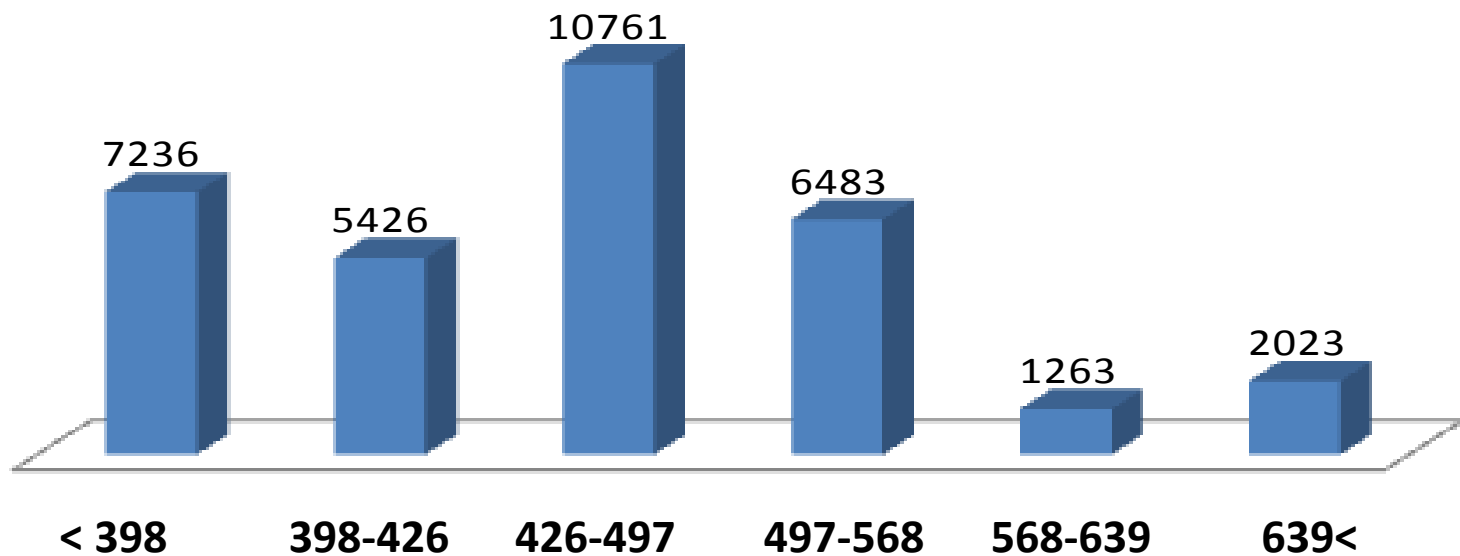

2014.gada 17.jūnija Ministru kabineta sēdē nolemto (prot. Nr.33, 98.§, 8.punkts), IZM, atbilstoši izglītojamo skaitam **VIIS 2014.gada 1.septembrī, jāizvērtē nepieciešamo resursu apjomu pedagogu darba samaksai 2015.gadā**, lai nodrošinātu pilnu finansējuma apmēru 62.resoram “Mērķdotācijām pašvaldībām” un IZM apakšprogrammā 01.05.00 "Dotācija privātajām mācību iestādēm” 2015.gadam atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam un nepieciešamības gadījumā, ja konstatētas būtiskas izglītojamo skaita izmaiņas starp programmām, iesniegt attiecīgus priekšlikumus finansējuma pārdalei piešķirtā finansējuma ietvaros.

Nemot vērā provizoriskos aprēķinus, kas balstīti uz izglītojamo skaita izmaiņām, **par papildu nepieciešamo finansējumu 4,5 milj. euro apmērā pedagogu darba samaksas nodrošināšanai 2015.gadā**, pastāv risks, ka IZM nevarēs nodrošināt nepieciešamos finanšu līdzekļus IZM budžetā piešķirtā finansējuma ietvaros.

Atšķirīga darba samaksa pedagogam par vienu un to pašu darbu (samaksa par likmi EURO)

1.variants. Priekšlikumi finansēšanas modeļa Nauda seko skolēnam pilnveidošana

- 1. Novadu sadale** 3 daļās, nosakot diferencētu skolēna pedagoga attiecību (vidēji 8,8): Pierīgas novadi; bijušie rajonu centri; mazie novadi. *(Tādējādi tiks nodrošināts godīgs finansējuma nodrošinājums, kas sekmēs algu apmēra izlīdzināšanu par vienādu darbu. Pamatojums: pēc ATR pagājuši 5 gadi, novadu dažādība un skolu pilnveides iespējas zināmas.)*
- 2. Precizēt** normētā audzēkņa aprēķināšanas **koeficientus**, atbilstoši Izglītības likumā definētajam: 1.-6.klase sākumizglītība; 7.-9.klase pamatzglītība; 10.-12.klase vidējā izglītība
- 3. Novērst** ieviesto: 2013.gadā 1.-4.klases skolēniem, kuri mācās skolā ar skolēnu skaitu līdz 100, aprēķinot normēto audzēkni, lietot koeficientu 1. (Koeficients nav saistīts ar izglītības pakāpi.)
- 4. Likvidēt koeficientu** 1,3 pašvaldībām ar zemu skolēnu blīvumu teritorijā, jo šis jautājums tiks noregulēts ar novadu diferenciaciju.
- 5. Ieviest atsevišķu** atbalsta **koeficientu** tikai tam skolēnu skaitam, kuri mācās skolās, kas atbilst visiem MK noteikumos nedefinētiem kritērijiem par “mazas skolas” pazīmēm (piem., laiks līdz skolai, ceļu nodrošinājums, pierobeža u.c.).
- 6. Papildināt** programmu **koeficientus** ar profesionālās ievirzes, profesionālās izglītības un speciālās izglītības programmu koeficientiem, tādējādi iekļaujot vienotā finansēšanas modelī arī šo skolu pedagoģu darba samaksu.
- 7. Noteikt** finansēšanas modelī % pedagoģu darba **kvalitātes piemaksām**. (Atjaunot ikgadējo skolotāju kvalitātes vērtēšanu skolās, kur viens no kritērijiem būtu iegūtā kvalitātes pakāpe. Ieguvums: viegli prognozējams budžets, skolotāju darba ikgadēja vērtēšana, nevis garantēta 5 gadu piemaksa pēc “portfolio” sagatavošanas.)

2.variants.Priekšlikumi modeļa Pilna laika slodze izstrāde

1. Pilna laika darba slodze (36 vai 40 stundu darba nedēļa) tiek izteikta kā kopējais laiks visu skolotāja darba pienākumu veikšanai mācību procesa nodrošināšanai, ieskaitot kontaktstundas, laiku mācību stundu sagatavošanai, skolēnu darbu labošanai, vecāku sapulcēm un citiem pedagoga veicamajiem pienākumiem.

Pedagoga darba slodze var atšķirties atbilstoši noslodzei izglītības iestādē.

Pedagogs var strādāt nepilnu darba laiku (piem., 30 vai 35 stundas, maks. 40 stundas).

Pedagoga veicamie pienākumi tiek norādīti **darba līgumā un amata aprakstā.**

Nav nepieciešama tarififikācija.

2. Pedagoga slodzes veidošana

kontaktstundas izglītības programmas īstenošanai. (**kontaktstundu skaits** tiek noteikts atbilstoši mācību stundu plānam);

mācību satura īstenošanai nepieciešamie sagatavošanās pasākumi/amata pienākumi;

mācību procesa nodrošināšanas atbalsta pasākumi/pienākumi;

citi pasākumi/pienākumi izglītības iestādes darbības nodrošināšanai.

2.variants.Priekšlikumi modeļa Pilna laika slodze izstrāde

3. Pedagogu darba samaksas aprēķināšana

Lai noteiktu, cik skolēnu ir uz vienu pedagoga likmi (36/40 st.), jānosaka proporcija.

3.1. Proporcijas noteikšana

nosakot skolēna attiecību pret vienu pedagoga likmi (36/40st.), pārejot uz 36/40 st. darba nedēļu, tiek aprēķināta proporcija;

Proporcija atsevišķi tiek noteikta: republikas pilsētās, lielajās pilsētās (tā dēvētās 21), novados.

1) Aprēķināšana tiek veikta, izdalot kopējo skolēnu skaitu ar proporciju, iegūstot nepieciešamo likmju skaitu. Lai aprēķinātu, cik maksā 1 likme, kopējo finansējuma daudzumu izdalām ar nepieciešamo likmju skaitu.

2) Lai izlīdzinātu samaksu par slodzi, novados, kur tiek lietota proporcija, piem., 1:11, varētu tikt izmantots papildu koeficients, lai zemāko likmi maksimāli pietuvinātu vidējai samaksai par likmi. Tam nepieciešams papildu finansējums.

3.2. Pamatalgas slodzes noteikšana

Pedagogu pilna laika algas slodzes lielums atkarīgs no iegūtās kvalitātes pakāpes. Viens no variantiem ir, ka piemaksa tiek iestrādāta algas likmē. Ja pedagogam ir 1.kvalitātes pakāpe, pedagogs saņem zemāko noteikto amatalgas likmi. Jo augstāka pakāpe, jo lielāks atalgojums par likmi.

Modeļa **aprobācijas process**, t.sk. apspriešana:

sākot ar **2014.gada oktobri**, organizējami 25 brīvprātīgo skolu (jo nav piešķirti IZM pieprasītie finanšu līdzekļi aprobācijai) “pilotprojekti”, lai no **2015.gada janvāra līdz aprīlim** modeli varētu virtuāli aprobēt visās Latvijas skolās;

līdztekus IZM kopā ar sociālajiem un sadarbības partneriem organizēs pedagogiem modeļa apspriešanu.

Sveiciens 1.septembrī!

